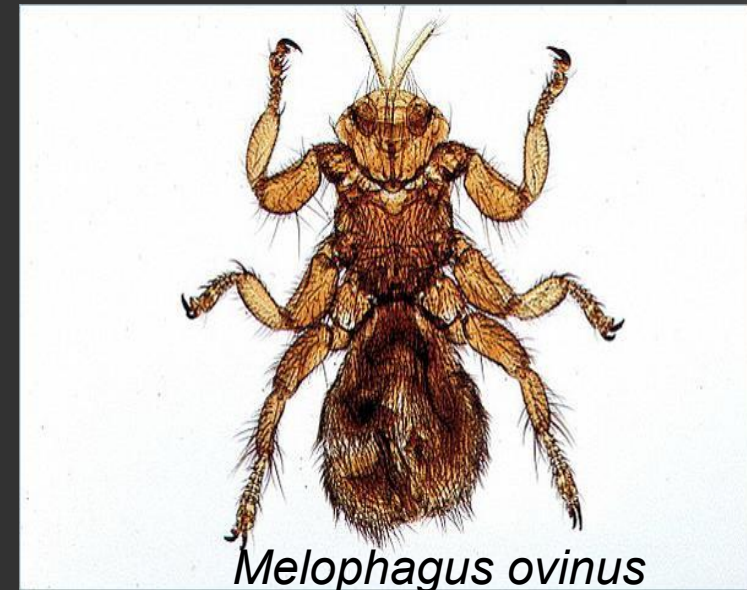

МЕЛОФАГОЗ

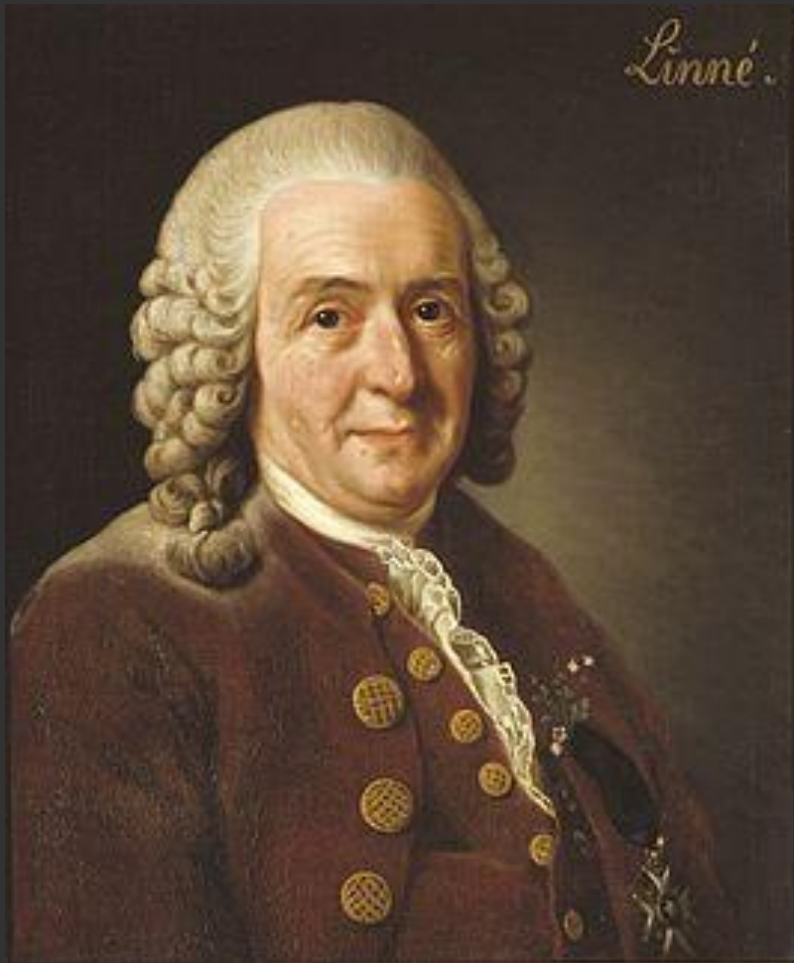
Виконала студентка
2 курсу ОКР “Магістр”
Панімаш Таїса

- Назва хвороби мелофагоз походить від латинського слова "*Melon*" - руно, "*phago*" - харчування.
- В овець це захворювання виникає внаслідок паразитування на шкірному покриві кровососки *Melophagus ovinus* (рунець овечий).
- Характеризується свербіжем, облисінням, прогресуючим схудненням тварин.

Melophagus ovinus – в шерстному покриві вівці

- Початок вивчення цих паразитів поклав К. Лінней (1761).

Класифікація

Царство: Тварини

Тип: *Arthropoda*

Клас: *Insecta*

Ряд: *Diptera*

Підряд: *Pupipara*

Родина: *Hyppoboscidae*

Рід: *Melophagus*

Вид: *Melophagus ovinus*

Збудник

Рунець овечий — безкрила комаха жовто-бурого кольору.

Тіло сплющене в дорсовентральному напрямку, вкрите волосками й щетинками.

Melophagus Ovinus

1 mm

- Голова невелика, міцно прилягає до грудей.
- Фасеткові очі коричневі.(1)
- Хоботок тонкий, довгий, колючо-сисного типу (2).
- До його боків прилягають нижньощелепові щупальця, густо вкриті волосками.
- Вусики короткі, двочленисті (3).

1

3

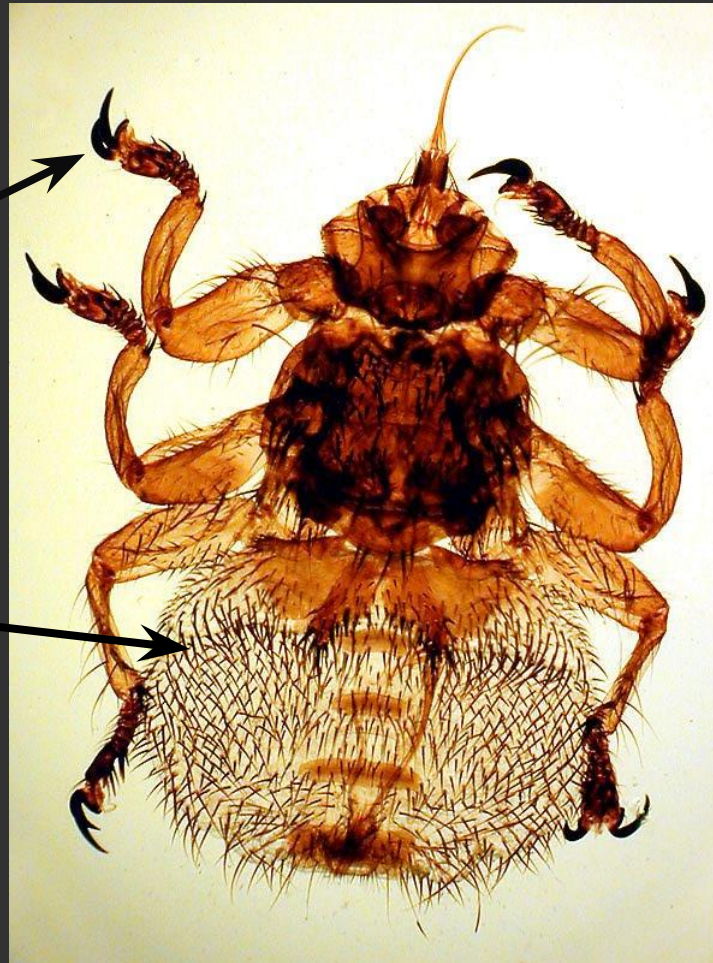
2

- Лапки розвинені, широко розставлені і закінчуються серпоподібними кігтками (2). Черевце широке (1), злегка сегментоване.

2

1

Цикл розвитку

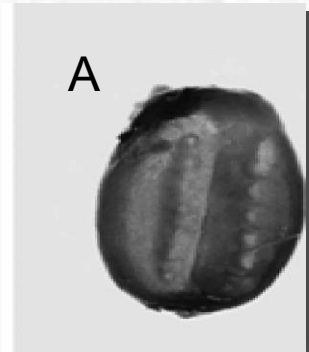
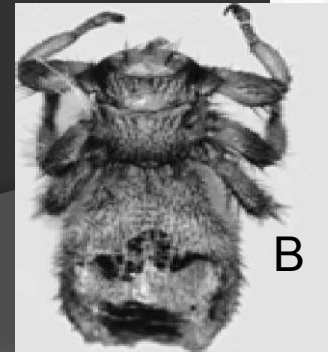
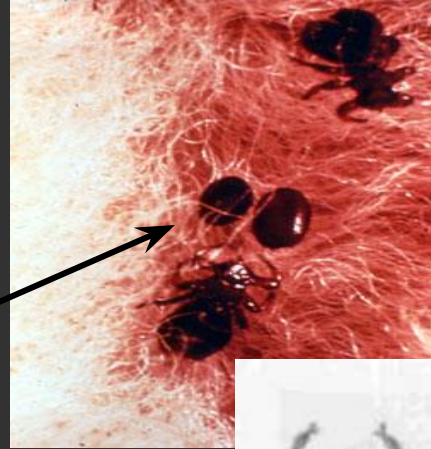
Самка на 7-9-ту добу після запліднення народжує 15—20 личинок і прикріплює їх матковим секретом до прикореневої частини волосся.

Личинки білого кольору (з часом буріють), округлої форми, до 3,5 мм завдовжки. На задньому кінці їхнього тіла слабо помітна пара дихалець.

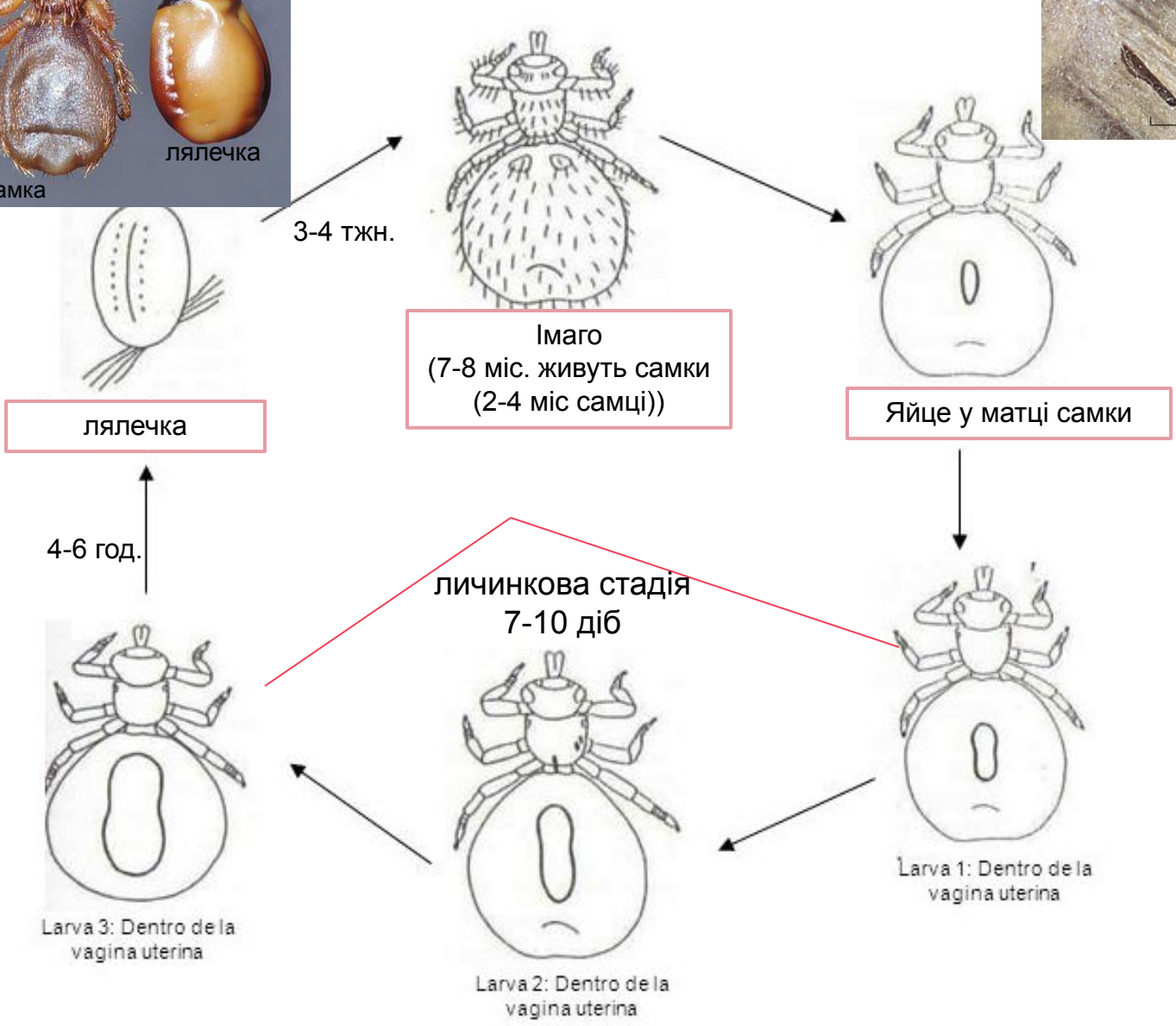
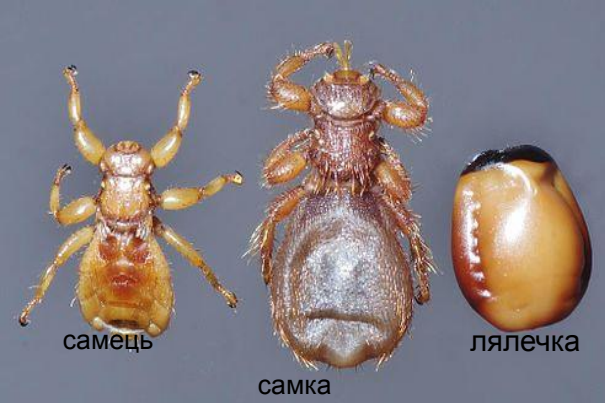
Через 4—6 годин вони перетворюються на лялечок (А) темно-коричневого кольору, вкритих твердою кутикулою.

Імаго (В) з'являється через 3-4 тижні. Самки, що виходять з лялечки, досягають 4,4 мм завдовжки. При цьому в їхніх гонадах вже розвиваються личинки.

Живуть самки 7-8, самці — 2-4 міс. У зовнішньому середовищі за температури 16—20 °С кровососки можуть жити до 7 діб, за низьких температур вони відразу гинуть.

Цикл розвитку:

Епізоотологічні дані

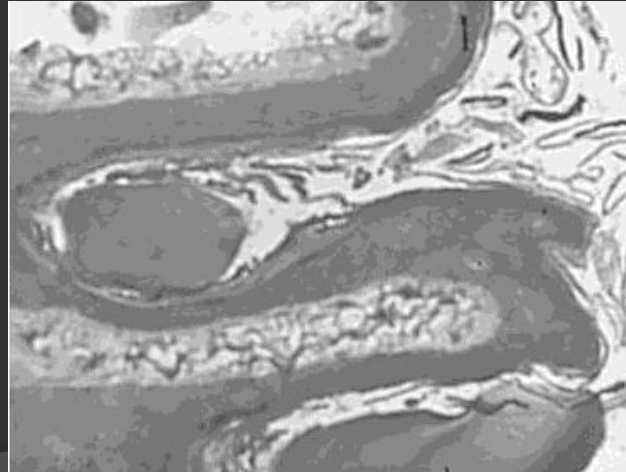
- Захворювання поширене серед овець. Трапляється всюди. Висока інтенсивність інвазії спостерігається у стійловий період. Влітку після стриження кількість паразитів на тілі тварин зменшується на 80-90%, а ті, що залишились, локалізуються в міжщелеповому просторі, на нижній частині шиї, в основі рогів.

Поширення інвазії у світі, 2013р.

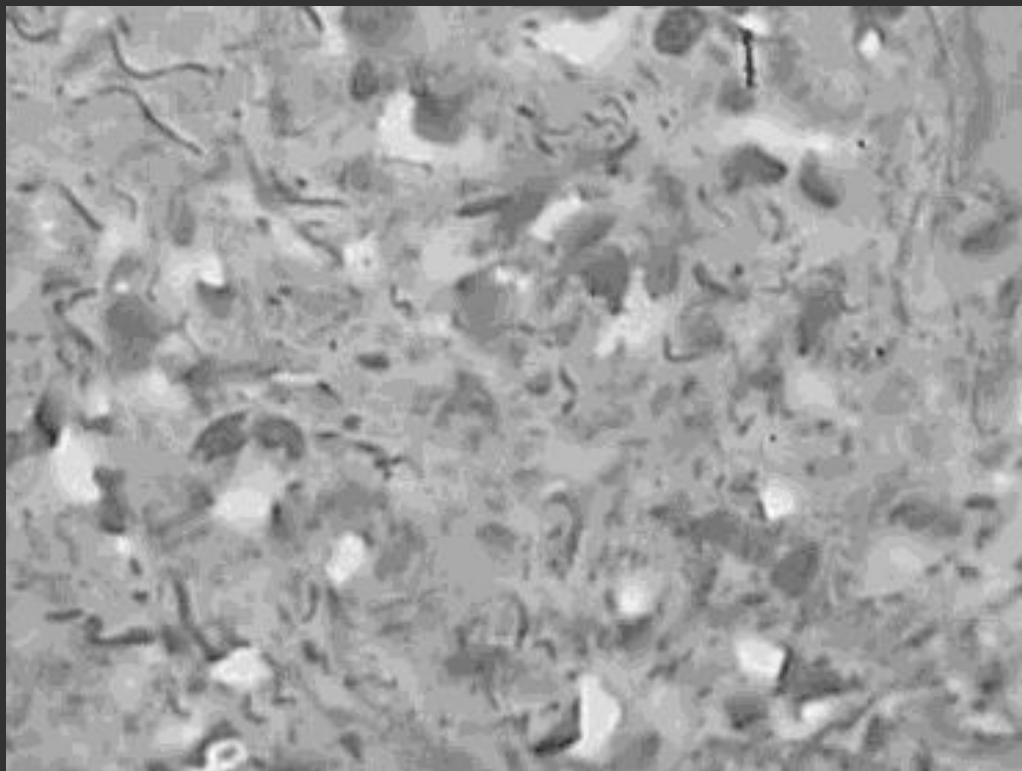
Патогенез.

- Кровососки спричинюють свербіж і занепокоєння тварин. Внаслідок ураження овець комахами значно зменшується середньодобовий приріст, настриг та вихід чистої вовни.
- Світлій вовні ягнят фекальні маси кровососок надають сіро-зеленого кольору.
- Інокуляторний вплив паразитів призводить до розвитку бактеріальної мікрофлори у місцях укусів.
- Змінюється поверхневий шар шкіри. Порушується цілісність рогового покриву. Стоншується епітелій шкіри, порушується будова кореня волосся, в епітеліоцитах кореневої сумки знижується базофілія; деструкція позаклітинного матриксу і волокон дерми. В сосочковому шарі шкіри порушується гемодинаміка, навколо кровоносних судин виявляють значну кількість макрофагів, лімфоцитів і тучних клітин. Деструктивні зміни в нервовому апараті шкіри. Колагенові волокна неправильної форми, утворюють грубі пучки, між якими утворюються безструктурні простори.

Відшарування рогового шару епідермісу

Деструктивні зміни в позаклітинному матриксі сосочкового шару дерми.

<http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-morfologicheskikh-izmeneniy-v-kozhe-ovets-pri-melofagoze-i-posle-lecheniya-mediatriinom>

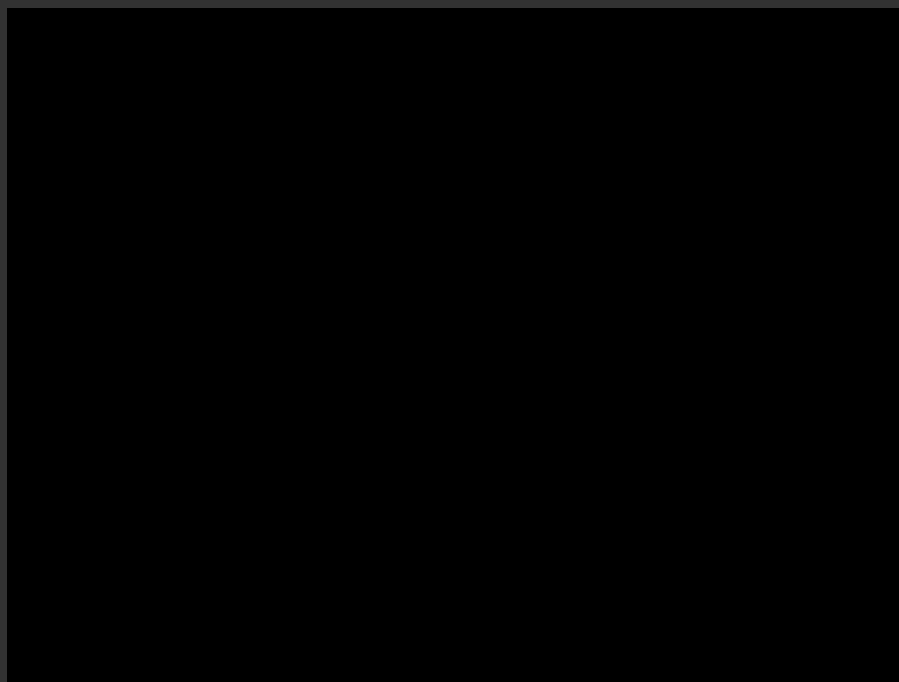
Клінічні ознаки

- Перебіг захворювання хронічний.
- У тварин спостерігається сильний свербіж тіла, занепокоєння, вовна збивається в клубки й відпадає. Розвивається дерматит.
- Знижується апетит, вівці худнуть, а ослаблені тварини та ягнята гинуть унаслідок заковтування вовни, оскільки в їхніх кишках утворюються безоари.
- Внаслідок значної інтенсивності інвазії розвивається залізодефіцитна анемія.

Діагностика

- Враховують епізоотологічні дані та клінічні ознаки хвороби. Під час обстеження шкіри овець у ділянці шиї, черева, підгруддя виявляють рунців. Лялечки та імаго добре помітні, їх вміщують у пробірку або флакон і відправляють у лабораторію. Розглядають під бінокулярною лупою.

Лікування

- Застосовують інсектоакарицидні препарати у вигляді розчинів та емульсій.
- Повторно тварин обробляють через 25-30 діб.
- У стійловий період можливе парентеральне застосування макролідів або препаратів на основі клозантелу, їх використання поєднують з протифасціольозними та протинематодозними заходами.

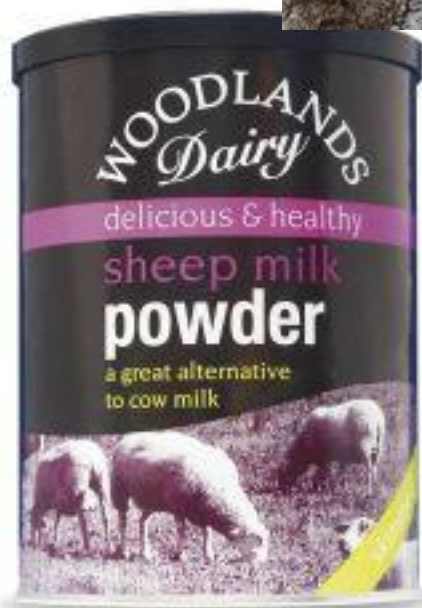
Профілактика та заходи боротьби

- Основний захід профілактики — запобігання занесенню кровососок із інших господарств при комплектуванні отар.
- Овець, що надходять у господарство, карантинують.
- Хворих тварин ізолюють і купають у ваннах з інсектицидних препаратів.
- Уражених кровососками овець купають у ваннах з 0,03 %-ною емульсією гексахлорану, 0,05 %-ною емульсією неоцидолу, 1 %-ним креоліном для купання, або обприскують 0,04 %-ною емульсією ціодрину, 0,5 %-ним розчином хлорофосу. Імаго кровососок малостійкі проти інсектицидів і швидко гинуть, однак лялечки залишаються живими. Тому через 20—30 днів, коли із лялечок вилупляться імаго, шкірно-вовновий покрив овець необхідно дезінсектувати повторно.

У холодну пору року їх обробляють пудрами.

Дякую за увагу!

